

«Englais periclitass la quadrilinguitad svizra»

Englais sco ulteriura lingua uffiziala

DA FLURIN ANDRY / ANR

■ **In studi dal fond nazional propona da declerar l'englais almain parzialmain sco lingua uffiziala svizra. Represchentants da las partidas politicas grischunas prendan posiziun.** Sch'il stadi svizzer conversass en tschertas situaziuns per englais cun la populaziun fiss quai d'avantatg per ils collavurers autqualifitgads esters che l'economia svizra dovra: A quella conclusiun èn vegnids ils auturs *Alberto Achermann e Jörg Künzli* dal studi «Diversitad e cumpetenza linguistica en Svizra» (NFP 56). Che quels impiegads esters abitian mo per in temp limità en Svizra e na sajan perquai prest d'obligar d'emprender ina lingua naziunala. Perquai proponan ils dus giurists da declerar l'englais sco mesa lingua uffiziala svizra. *Mario Cavigelli*, il schef da fracziun da la pcd al cussegl grond, dubita che quai fiss uschè facil da realisar.

«Mantegnair l'identitad oriunda»

«Translatar fepls d'infurmaziun che s'adressan a tut ils abitants d'ina vischnanca po ins baingear en autras linguas che las naziunales», di el, che quai vegnia era gia fatg. «L'englais sco linguatg uffizial dentant premetta ch'ils uffiziants en l'administraziun sappian discurre e scriver bain quest linguatg.» El è da l'avis ch'i na saja betg raschunaivel d'intro-

ducir in linguatg uffizial senza ragischs culturalas e che na vegnia betg discurre en Svizra. «Jau sun persvas che la decisiun dal parlament grischun che l'emprima lingua estra en scola primara haja dad esser ina lingua chantunala saja giustifitgada», di Cavigelli, «uschia po ins crear in bun fundament tar la coesiun e dar il sentiment ch'ins appartegna ensemen.» Introdur l'englais sco lingua uffiziala periclitass a ses avis la convivenza da las quatter culturas svizas.

«Englais sco lingua cuminaivla fiss trist»

Marcus Hasler, il president da la pbd, manegia ch'i saja impurtant ch'ils Svizzers discurren l'in cun l'auter en ina da las linguas ragischadas istoricamain en il pajais: «L'englais fiss en Svizra in linguatg artificial, e quant success ch'ins ha tar nus cun da quels linguatgs mussa il rumantsch grischun.» Duvrar l'englais simpla-main sco linguatg scrit n'è a ses avis betg realistic e periclitass ils linguatgs naziunals. Er *Jon Peider Lemm*, il president da la pps, è da quel avis: «En in pajais cun quatter linguas naziunales crai jau ch'ina tschintgavla, sch'er be parziala, periclitass las linguas minoritaras.» L'economia svizra dovra tenor el vinavant l'englais, er sch'ella na saja betg lingua uffiziala. «Jau na sai da naginas situaziuns nua che nus avessan gi problems causa che l'englais nun era lingua uffiziala», di Lemm,

«avant che decider insatge duessan ils perits mussar concretamain pertge ch'i dovra propi l'englais sco lingua uffiziala.»

«Problems actuals han auters motivs»

A *Peter Peyer*, il president da la ps, na para l'idea da l'englais sco lingua uffiziala betg bain ponderada: «Tar nus en Grischun èsi cleramain decis che las linguas chantunales hajan prioritad, perquai na chat jau uschè raschunaivel da vulair introdur uss l'englais sco lingua mez uffiziala.» Ils problems economics actuals en Svizra han tenor el autras raschuns. Insatgi che sto savair englais per sia professiun ha a l'avis da Peyer en Grischun «propì pussaivladads en abundanza per emprender questa lingua.» Er *Michael Pfäffli*, il president da la pld, menziunescha la soluziun grischuna areguard l'emprima lingua estra en scola primara: «Nus avain chattà qua in consens, ussa na duessan nus betg pericilitar la trilinguitad grischuna cun in'ulteriura lingua uffiziala.» L'argument ch'ins survegnia dischavantatgs economics, sch'ins na dettia dapli pais a l'englais, èsi a ses avis da relativar: «Tar nus en Engiadin'Ota p. ex. èsi pli impurtant da savair talian che englais.» Pfäffli è da l'avis ch'i saja uss da ramassar experientschas cun il model grischun: «Sch'i fa da basegn po ins decider pli tard anc d'intensivar la scolaziun da l'englais.»

Quels che dovan l'englais en lur professiun han en Grischun differents pussaivladads per emprender la lingua.

KEYSTONE